



بخشی از

تاریخ و فرهنگ مردم میزدج (میزدگ)

با منوگرافی (نگاری) روستای پردنجان

گردآوری و اقتباس: سعید رحیمی

ویراستار: دکتر اسماعیل صادقی

سرشناسه	: رحیمی، سعید، ۱۳۴۹-
عنوان و نام پدیدآور	: بخشی از تاریخ و فرهنگ مردم میزدج (میزدج) با منوگرافی (نک‌نگاری) روستای بردنجان/ گردآوری و اقتباس سعید رحیمی؛ ویراستار اسماعیل صادقی.
مشخصات نشر	: اصفهان: گلبن، ۱۳۸۸.
مشخصات ظاهری	: ۳۲۸ ص.: تصویر.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۵۰۴۷-۳۴-۹
وضعیت فهرست نویسی	: فبا
موضوع	: میزدج
موضوع	: بردنجان
شناسه افزوده	: صادقی، اسماعیل، ویراستار
رده بندی کنگره	: ۱۳۸۸ ۳۵۳/۳۱۳۱ DSR
رده بندی دیویی	: ۹۳۲/۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۲۷۶۶۸۱

اصفهان - چهارباغ عباسی - ابتدای خیابان شیخ بهایی
 مجتمع تجاری جم - طبقه سوم - شماره ۳۰۳ - تلفن ۲۳۲۹۹۰۰



نام کتاب	: بخشی از تاریخ و فرهنگ مردم میزدج
مؤلف	: سعید رحیمی
ویراستار	: دکتر اسماعیل صادقی
طراح جلد	: طیبه رحیمی - جاوید حدادی
ناشر	: انتشارات گلبن
نوبت چاپ	: اول - ۱۳۸۹
لیتوگرافی	: گلبن
تیراژ	: ۱۰۰۰ جلد
قطع	: وزیری
مدیر تولید	: مرتضی مسائلی
قیمت	: ۵۵۰۰ تومان
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۵۰۴۷-۳۴-۹

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۶	تشکر و سپاسگزاری
۷	تقدیم به
۸	مقدمه‌ی ویراستار
۱۰	پیش گفتار
۱۳	بخش اول (کلیات)
۱۴	مقدمه
۱۵	تاریخ و پژوهش‌های تاریخی
۱۷	تحقیقات مردم شناسی
۱۹	فرهنگ و فرهنگ یابی
۲۱	ویژگیهای عمومی فرهنگ
۲۴	اهداف توسعه
۲۵	روانشناسی در خدمت جامعه شناسی
۲۸	مقام زن در اسلام
۳۲	شرح و تحلیل اسناد و قبایله‌های محلی
۴۳	بخش دوم (تاریخ و فرهنگ مردم میزدج)
۴۵	فصل اول - مقدمه
۴۷	وجه تسمیه میزدج
۴۸	شرحی در باره ی میزدج
۴۸	بابا حیدر
۵۰	فیل آباد
۵۲	عیسی آباد

صفحه	عنوان
۵۲	گوجان
۵۳	فارسان
۶۴	ده چشمه
۶۸	کران
۷۰	پردنجان
۷۱	گوشه
۷۲	چلیچه
۷۵	راستاب
۷۵	جونقان
۸۳	چقا هست
۸۳	نژاد و سابقه‌ی تاریخی میزدج
۹۰	اماکن تاریخ میزدج
۹۲	زبان و دین
۹۴	دانش اندوزی در نزد مردم
۹۸	ساختار اجتماعی روستاهای میزدج
۱۰۰	نظام ارباب و رعیتی
۱۰۹	انجمن روستا و انتخابات
۱۱۱	فصل دوم (آداب و رسوم مردم میزدج)
۱۱۳	عید نوروز
۱۱۸	جشن مهرگان
۱۲۱	جشن عید قربان
۱۲۱	جشن عید غدیر خم

۱۲۱	 جشن یلدا
۱۲۲	 برگزاری روز پدر و مادر
۱۲۳	 لباس زنان و مردان
۱۲۷	 وقایع مهم میزدج
۱۳۳	فصل سوم (منوگرافی روستای پردنجان)
۱۴۲	 جامعه شناسی روستا
۱۴۸	 وجه تسمیه
۱۵۱	 خاستگاه مردم پردنجان
۱۶۳	 آموزش و پرورش در روستا
۱۷۹	 موقوفات در روستا
۱۸۲	 مراسم جشن عروسی
۱۹۳	 مراسم عزاداری
۱۹۸	 تعزیه خوانی
۲۰۳	 بازیهای محلی
۲۱۷	بخش سوم (شجره نامه های مردم پردنجان)
۲۸۹	 پیوست ها
۳۲۷	 منابع و مآخذ

تشکر و سپاسگزاری

شایسته است از تمام کسانی که در جمع‌آوری اطلاعات و همچنین در ویرایش این کتاب با بنده همکاری داشته‌اند صمیمانه تشکر و قدردانی کنم. به ویژه فرمانداری شهرستان فارس، مدیریت میراث فرهنگی استان چهارمحال و بختیاری، بزرگان و ریش سفیدان بخش میزدج و ریش سفیدان شهر چلگرد، روستای دهنو، روستای میان رودان، آگاهان به مسایل گذشته که قباله‌های قدیمی خود را در اختیار اینجانب قرار دادند و همچنین از استاد ارجمند جناب آقای دکتر اسماعیل صادقی که ویرایش این مجموعه را به عهده داشتند. و جناب آقای دکتر عناصری که مشاور بنده در جمع‌آوری مطالب در ارتباط با آداب و رسوم مذهبی بودند، تشکر و قدردانی کنم. همچنین از همراهی و راهنمایی‌های همکاران گرامی آقایان اسکندر رحیمی و بهروز خانی، سعادت یداللهی، جعفری گوجانی، شهابی و آقای منوچهر قاسمی نهایت سپاسگزاری را دارم. جا دارد از زحمات آقای جاوید حدادی و آقای شهریار امیریان که در جمع‌آوری عکس‌ها و ویرایش آنها با من همکاری نمودند تشکر کنم.

تقدیم به

روزگاری طی شد تا مسافری همیشه که در اندرون من زیست میکند، فاصله‌ای دوباره سفر کند، و لحظه‌های سپری شده‌ی این فاصله آکنده بود از هوای بهاری همسر گرامیم که با صبر و تحملش درس ایثار را به من آموخت، و شاهراه این فاصله سبز بود از نگاه و همراهی دخترانم که یاریگر من در این مجموعه بودند و سبز زیستنم آموختند. و فرش این فاصله طلا بود از دقت همکاران بزرگوارم که هیچگاه از خاطر من نخواستند رفت، و خاطرات مهربان و شیرین پدر و مادرم که درس محبت را بر قلبم جاری ساختند. و به یاد برادر عزیزم رحیم که آفت روزگار او را ناکام کرد و به سوی معبود خود شتافت. و تقدیم به همه‌ی آنهایی که اندیشه شان سبب ماندگاریشان است.

مقدمه‌ی ویراستار

امروزه بیش از گذشته نیازمند توجه به مسایل فرهنگی و اجتماعی و زنده کردن آداب و رسوم هستیم. در برخورد با مدرنیته جوان امروزی، گویی هیچ ارتباطی با گذشته ندارد! و هرگز گمان نمی‌کند بخشی از بی‌تکلیفی و سر درگمی او ناشی از قطع ارتباط او با گذشته است. کتابی که در پیش روی شماست و آنرا می‌خوانید در این قحط‌عنایت به فرهنگ و تاریخ پرده از گمشده‌های حقیقی ما بر می‌دارد. در دل تاریخ نفوذ نمی‌کند اما آگاهانه با ورود به زندگی چند نسل پیش غبار از فرهنگ ناحیه‌ای از چهارمحال و بختیاری برمی‌دارد. و تو گویی آداب و رسوم و ارزشهای همه‌ی استان را بررسی کرده است. ممکن است خواننده جوان فکر کند نویسنده از قرن‌ها پیش سخن می‌گوید، لیکن اگر فقط از پدر خود در باره‌ی چگونگی مسایل پرسد در خواهد یافت دنیای مدرن با فرهنگ او چه کرده است. اهمیت اصلی این اثر به نظر من نگاه جامعه‌شناسانه مولف آن است. هیچ رسم و آیینی از قلم نیفتاده و هیچ موضوع گفتنی مورد غفلت واقع نشده است. از امور عینی گرفته تا مسایل ذهنی. که بدون جانبداری آنها را تحلیل کرده است. البته ممکن است خواننده‌ی موشکاف دریابد که به رسم و آیینی توجه نشده است. یا مسئله‌ای بخوبی تحلیل نشده است. اما اصولاً تحلیل همه‌جانبه مسایل فرهنگی و اجتماعی بویژه در مناطق دارای فرهنگ سنتی، کاری غیر ممکن است. از مقدمه کتاب تا رسیدن به اصل موضوع، رسا و زمینه‌ساز بحث است. در مباحث اصلی سعی کرده است بر اساس محوریت فرهنگ، از مسایل مختلف پرده بردارد. مسلماً غالب اطلاعات شفاهی بوده است و جمع‌بندی و آرایه علمی اینگونه اطلاعات که از زبان گویندگان مختلف با سلیقه‌ها و دانسته‌های مختلف بوده است، کار آسانی نبوده است. در ادامه از نظام ارباب - رعیتی مطالبی آرایه شده است که برای اقشار مختلف خوانندگان جالب و سودمند است. تحلیل قبایله‌های محلی کاری بس مهم، کم سابقه و از

جنبه‌های گوناگون مفید است. بسیاری از مسایل اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و مذهبی از طریق اینگونه اسناد روشن شده است و یسان گنجینه‌ای برای علاقه‌مندان دوره‌های مختلف سودمند خواهد بود. با شناختی که از مولف دارم، امیدوارم آثار بیشتری از ایشان در زمینه فرهنگ استان نگاشته شود.

دکتر اسماعیل صادقی

پیش گفتار

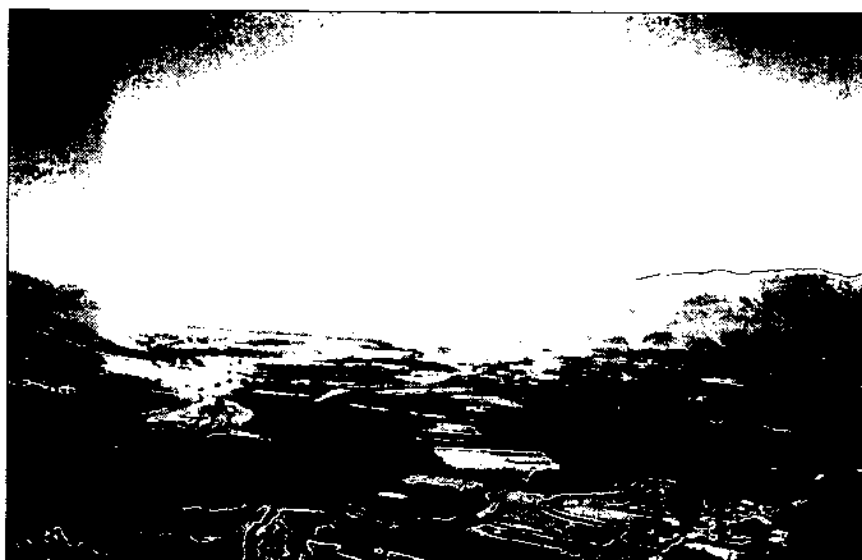
کهن جامه خویش پیراستن به از جامه‌ی عاریت خواستن

اندیشه‌ی پرداختن به مطالعه و پژوهش درباره‌ی مردم شناسی و فرهنگهای بومی یک منطقه با هدف آشنایی با موقعیت تاریخی، جغرافیایی و همچنین شناخت فولکلور^۱ مردم آن منطقه در خور توجه است. هدف پژوهش‌های مردم شناسی و فرهنگهای قومی، شناسایی و شناساندن آن فرهنگ به سایر مردم جامعه و جهان، می‌تواند باعث پیدایش تجارب و اندیشه‌ها و آگاهی از وقایع مربوط به مردمان گذشته گردد. (پهلوان، ۱۳۷۸) و این زمانی دست یافتنی خواهد بود که حرکتی سازنده و علمی در جهت احیاء و حفظ آن فرهنگ انجام دهیم. از این رو بایستی نمونه‌ای از دستاوردهای مادی و معنوی مردم یک منطقه را مورد بررسی و مذاقه‌ی نظر قرار داد تا اهداف منظور در تحقیق حاصل شود. در اینجا با این پیش فرض که انسان حیوانی است با فرهنگ، اجتماعی که همانا راز بقای این فرهنگ تغییر و دگرگونی در میزان معارف، معتقدات، صنایع و اخلاق و عادات و رفتار می‌باشد. (برزگر، ۱۳۵۲) به این مقوله می‌پردازیم. برای یافتن این تغییر و دگرگونی فرهنگی، باید جست و جویی در میان خرده فرهنگ‌ها که تنه‌ی اصلی فرهنگ یک جامعه است، انجام داد. بدین منظور مولف در نظر دارد تا یکی از این خرده فرهنگ‌ها که تاریخی نه چندان پرفراز و نشیب دارد را مورد بررسی قرار دهد. گذری به بخشی از تاریخ و فرهنگ میزدج^۲ حکایت مردمی است که برای حفظ هویت و موجودیت خود، همیشه با وحدت و انسجام توانسته اند در طی سالیان دراز تلاش و مبارزه با دشمنان، راه خود را برای استقلال فکری و پرورش انسان‌های دین خواه و روشنفکر پیدا کنند. میزدج بخشی از توابع استان چهارمحال و

۱- Folklore (آداب و رسوم توده مردم)

۲- میزدج همان میزدگ است که به زبان پهلوی به معنی جایگاه خوب و شایسته است.

بختیاری و جزء شهرستان فارسان می‌باشد. این بخش یکی از محال اربعه‌ای استان چهارمحال و بختیاری است که شامل میزدج علیا و سفلی است. این بخش منطقه‌ای است کوهستانی که در بین کوههای سالداران از طرف مغرب و کوه جهانین از طرف مشرق و پردان کوه (کوه زرده) از شمال قرار دارد.



این کتاب شامل سه بخش است، بخش اول شامل کلیات و تعاریف فرهنگ و پژوهش تاریخی، رابطه فرهنگ و توسعه، بررسی اسناد و نقش افراد در توسعه، و بخش دوم شامل شرحی درباره‌ی میزدج و منوگرافی^۱ روستای پردنجان می‌باشد که آداب رسوم و شیوه‌ی زندگی مردم این منطقه را نشان می‌دهد. بخش سوم این کتاب شامل نسب نامه‌ها (شجرنامه‌های) مردم روستای پردنجان می‌باشد. این نسب نامه‌ها بر اساس روایات ریش سفیدان و بزرگان و اسناد و قبایله‌های موجود تنظیم گردیده که به تفصیل معرفی خواهند شد.

امید است این مجموعه که یادگار ارزشمند این مردم است و با همکاری همه بزرگان و ریش سفیدان و کارشناسان ارجمند تهیه شده، بتواند روزه‌ای در راه شناخت ارزشهای فرهنگ قومی باز کند تا مورخان و محققان را یاری رسانده و همچنین ما را در انجام مطالعات بعدی رهنمون سازد. از خوانندگان گرامی انتظار می‌رود که با نقد این مجموعه راهی در جهت ایجاد بستری مناسب و شناخت بهتر فرهنگهای قومی خود ارائه نمایند.